

EGE BÖLGESİNDE GELENEKSEL KULLANIMI OLAN AĞAÇ TÜRLERİNİN YÖRESEL ADLARI¹

Ece Sevgi¹, Ünal Akkemik²

¹ Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi Farmasötik Botanik Anabilim Dalı, Fatih-İstanbul, İletişim: esevgi@bezmialem.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8247-5178

² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Orman Fakültesi Orman Botanik Anabilim Dalı, Bahçeköy-İstanbul, İletişim: uakkemik@iuc.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2099-5589

Özet

Türlerin geleneksel kullanımını inceleyen birçok etnobotanik çalışma Ege Bölgesinde ağaçlardan yararlanma bilgisini ortaya koymaktadır. Ege Bölgesinde özellikle gıda, ilaç, barınak, yakacak, eşya yapımı, boya vb. çeşitli alanlarda yararlanılan ağaç türlerinin halk arasında tanınırlığının yaygın olduğu ve bu bitkilere farklı yöresel adlar verildiği bilinmektedir. Bu çalışmada, bölgedeki etnobotanik ve geleneksel bitki kullanımını belirleyen çalışmalar incelenmiş ve yöresel adları ile ağaçların yer aldığı 47 yayın değerlendirilmiştir. Çalışmamızda 96 ağaç taksonuna ait 390 adet yöresel ad kullanımı tespit edilmiştir. Bu sayılar bölgede ağaç türlerinin iyi tanındığının da bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bölgede 33 ağaç bir bitkiadı (fitonim) ile kayıtlıdır. Eski dönemlerden bu yana meyveleri kullanılan; *ceviz*, *ayna*, *kestane*, *ığde*, *zeytin* ve *şeftali* buna örnek verilebilir. Bölgede aynı türe farklı adlar verildiği gibi farklı türlerin de aynı bitkiadı ile anıldığı belirlenmiştir. “Çitlenbik” adının *Celtis australis* L. ve *Pistacia terebinthus* L. türleri için, “kızılçak” adının *Cornus mas* L., *Crataegus monogyna* Jacq., *Juniperus oxycedrus* L. türleri için kullanıldığı saptanmıştır. Ayrıca *kızılçam* olarak bilinen *Pinus brutia* Ten. ve *karaçam* adı ile tanınan *Pinus nigra* J. F. Arnold. subsp. *pallasiana* (Lamb.) Holmboe türlerinin sınırlı sayıda çalışmada *akeçam* olarak ortak bir ad ile adlandırıldığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, bölgede geleneksel kullanımı olan çok sayıda ağaç türüne verilen bitkiadları çeşitliliği ile kültürel zenginliği yansıtmaya açısından da önemli bir birikim olduğu gösterilmiştir. Yöresel adların değerlendirilmesi için yapılacak çalışmalarda ağaçların bilimsel adları da dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ege Bölgesi, ağaç türleri, yöresel adlar, fitonim, etnobotanik

LOCAL NAMES OF TREE SPECIES TRADITIONALLY USED IN THE AEGEAN REGION

Abstract

Many ethnobotanical studies examining the traditional use of species reveal the knowledge of benefiting from trees in the Aegean Region. In the Aegean Region, especially food, medicinal, shelter, fuel, goods making, paint, and so on. It is known that tree species used in various fields are well known among the public and these plants are given different local names. In this study, the studies determining the ethnobotanical and traditional plant usage in the region were examined and 47 publications with the local names of trees were evaluated. In our study, 96 tree taxa were given 390 local names were determined. These numbers can also be considered as an indication that tree species are well-known in the region. 33 of the tree species in the region are recorded with one plant (phytonym). Its fruits have been used since ancient times; *ceviz*, *ayna*, *kestane*, *ığde*, *zeytin* ve *şeftali* can be given as examples. It has been determined that different names are given to the same plant in some provinces, as well as different species are referred to by the same local name. It has been found that the name “çitlenbik” is used for *Celtis australis* L. and *Pistacia terebinthus* L., and the name “kızılçak” is used for *Cornus mas* L., *Crataegus monogyna* Jacq., and *Juniperus oxycedrus* L. Moreover, *Pinus brutia* Ten, known as *kızılçam*, and *Pinus nigra* J. F. Arnold. subsp. *pallasiana* (Lamb.) Holmboe known as *karaçam* were found to be named with the common name as *akeçam* in a limited number of studies. The outcome of this study has shown that there is an important accumulation in terms of reflecting the cultural richness with the diversity of plant names given to many tree species that have traditional usages in the region. The scientific names of the trees should also be taken into account in the studies to be carried out to evaluate local names.

Keywords: The Aegean region, tree species, local names, phytonym, ethnobotany

¹ Bu çalışma I. Uluslararası Adbilim Sempozyumunda (22-24 Nisan 2021) sunulan ve bildiriler kitabında (Aralık 2021) tam metin yayınlanan çalışmanın gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

1. Giriş

Türkiye zengin bir biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Özellikle yaklaşık 11.000 doğal çiçekli bitki ve eğrelti türü ile ılıman iklim kuşağının en zengin floraya (bitki örtüsü) sahip ülkesidir (Davis ve ark.,1965-1985, 1988; Güner ve ark., 2000, Güner, 2012). Bitki örtüsünün önemli bir unsuru olan ağaç türleri açısından da ülkemiz oldukça çeşitlilik göstermektedir (Akkemik, 2020).

Ağaç türleri, bir bölgedeki bitki örtüsünün esas unsuru olmanın yanı sıra insan yaşamında da birçok alanda önemli bir yere sahiptir. Hem kültürel hem de ekonomik değeri ile yüzyıllar boyunca insanların bitki kullanımlarında yerini almıştır (Kızılarlan ve Sevgi, 2013; Altundağ Çakır, 2017; Okan ve ark., 2017; Akkemik ve ark., 2019). Gıda, tedavi, barınak, yakacak, eşya yapımı, boya, inanç ve benzeri kullanım çeşitliliği ağaç türlerinin yöre insanı tarafından tanınırlığını göstermektedir. Aynı zamanda günümüze kadar yapılan çalışmalar sonucunda yöresel ad verilen ağaç türlerinin sayısının fazlalığı ve her bir türe verilen yöresel adların çeşitliliği dikkat çekmektedir (Baytop, 2007; Tuzlacı, 2011).

İnsan yaşamında bitkilerin vazgeçilmezliği bitki adlandırmalarını önemli bir alan haline getirmiştir (Önler, 2004:273). Bitkilere verilen isimler bir kimliğin ifadesidir ve aynı zamanda derin bir kültürün göstergesidir ve Türkçe bitkiadları konusunda oldukça zengindir (Şahin, 2016:781). Bitkileri tanıma ve adlandırma kültürünün altında öncelikle bitkilerden faydalanma eğilimi yatmaktadır (Alkayış, 2007:3-4; Baytop, 2007; Tuzlacı, 2011). Farklı amaçlarla yararlanılan bitkilere verilen yöresel adlar, sözlü veya yazılı kaynaklar ile nesilden nesile aktarılan ve her bölge ve toplum için kendine has önemli bir kültür varlığıdır (Ertuğ, 2004a:182; Ertuğ, 2014). *Aluç* ve *armut* gibi ağaç adlarının çok eski dönemlerden bu yana kullanılması bitki adlandırma kültürünün derinliğini yansıtmaktadır (Küçük, 2010; Küçük ve Yıldız, 2016). Türk dili tarihi açısından oldukça önemli bir yere sahip olan “Divan-ı Lügat-i Türk” Türkçede bitki adları ile ilgili en eski kaynaklardan biridir (Oturakçı, 2012:195-212). 16. yüzyılda Farsçadan Türkçeye çevrilen Cami’ül-Fürs adlı sözlükte günümüzde kullanımı devam eden bitkiadları olduğu bilinmektedir (Şahin, 2007). Eski eserlerde yer alan bu adların bir kısmı halen günümüz Türkçesinde geçerliliğini korumakta ve kullanılmaktadır (Baytop, 2007; Şahin, 2007:571; Gümüşatam, 2010:1046; Şahin, 2016:781). Günümüz Türkçesinde halen kullanımı olan ağaç adlarına örnek olarak alma, ayva, çınar, erik, igde, kayın ve söğüt verilebilir.

Bitkilerin adlandırılması farklı disiplinlerdeki araştırmacıların çalışmalarına konu olmuştur. Bu çalışmaların başında oldukça önemli bir yer tutan fitonim gelmektedir. Fitonim, her türlü ağaç, çalı, ot, çiçek ve mantar adını ifade etmekte ve adbilim (onomastik) açısından fitonimleri inceleyen alana da fitonimi denilmektedir. Şahin (2015; 2016) çalışmalarında Fitonim için “bitkiadı” ve fitonimi için ise “bitkiadbilim” terimlerini önermiştir.

Yöresel bitki adlandırılması konusunda katkısı olan bir diğer çalışma alanı da insan-bitki ilişkisini inceleyerek bitkilerin geleneksel kullanımını belirleyen etnobotanik araştırmalardır. Bu kapsamdaki araştırmalar, bitkilerin geleneksel kullanımını yörede yüz yüze görüşmeler ile derleyerek bilimsel süzgeçten geçirip insanlığın hizmetine sunmaktadır (Tuzlacı, 2011; Ertuğ, 2014). Böylece bitkilerin farklı alanlarda kullanımları hakkında deneme yanılma yoluyla edinilmiş ve uzun bir zaman sürecinden geçerek günümüze kadar ulaşmış çok değerli kültürel bilgiler kayda alınmaktadır. Aynı zamanda geleneksel kullanım bilgilerinin yanı sıra bitkilerin yöresel adları da kaynak kişilerden derlenmektedir (Yıldırım, 2004:183). Bu yöresel adlar, uzman araştırmacılar tarafından teşhis edilen bitkilerin bilimsel adları ile eşleştirilmekte ve teşhisi yapılan her bir kurutulmuş bitki örneği de herbaryumlarda saklanmaktadır. Etnobotanik çalışmalarda oluşturulan bu derleme listeleri aynı zamanda bitkiadbilim çalışmalarına da konu olacak veriler oluşturmaktadır. Bazı bölgelerde yapılan etnobotanik çalışmalar sonucunda derlenen ad bilgileri ayrı bir çalışma olarak da yayınlanmaktadır (Altundağ ve Özhatay, 2009; Kızılarlan ve Özhatay, 2009; Sevgi ve Kızılarlan, 2013; Doğan ve Tuzlacı, 2015; Şenkardeş ve Tuzlacı, 2016; Sevgi ve ark., 2018; Köysal ve Altundağ, 2020; Yener, 2022). Söz konusu bu alanların dışında; mesleklerinde bitkiadlarını yoğun kullanan biyologlar, ormancılar ve ziraatçılar tarafından da bitkiadları üzerine eserler ortaya konulmaktadır (Sevgi, 2015).

Bitkilerin yöresel adlarının ülkemizde bölgelere göre farklılık gösterdiği bilinmektedir. Aynı bölgede dahi bir bitkiye çok çeşitli yöresel adların verildiği etnobotanik çalışmalardaki bilgilerden anlaşılmaktadır (Yıldırım, 2004:176). Bir yöresel adın farklı bitki türleri için kullanılması veya aynı bitkinin birden fazla ad ile tanınması bu zengin adlandırma kültürünü ortaya çıkarmaktadır. Bununla birlikte özellikle çalışma ekibinde botanik uzmanları olmayan bazı çalışmalarda bitkiadının hangi bitkiyi temsil ettiğinin belirlenmemesi (veya belirtilmemesi) ve bilimsel bitki adı ile eşleştirilmemesi bilginin doğru olarak gelecek nesillere aktarımında sıkıntılarının oluşmasına sebep olmaktadır. Etnobotanik çalışmalar sonucunda kaynak kişilere dayandırılarak bitki

adlarının derlenmesi ile elde edilen veriler bu zorlukları aşma konusunda bizlere daha güvenilir bilgiler sunmaktadır. Ayrıca bu çalışmalarda bitkilerin bilimsel teşhisinin yapılması ve herbaryum örneğinin oluşturulması da bilginin kontrol edilebilirliğini sağlamaktadır. Fakat bu çalışmalarda da bitkiadları adbilim disiplini, köken, yapı, anlam ve ad verme geleneği açısından araştırılmamaktadır. Sadece kültürel ve daha da özelden kullanım zenginlikleri kayda alınmakta ve sonuçta adbilim açısından irdelenmek üzere önemli bir alt veri oluşturulmaktadır. Bazı çalışmalarda bitkiadları konusunda tek uzmanlık alanının yetersiz kaldığı ve bu durumun ortadan kaldırabilmesi için araştırmalarda farklı disiplinlerden uzmanların birlikte çalışması gerekliliğinin önemli olduğu belirtilmiştir (Sevgi ve Akkemik, 2014a; Sevgi ve Akkemik, 2014b; Şahin, 2016; Sevgi ve ark., 2018).

İnsan-doğa ilişkisini, bitkilerin ve dolayısıyla ağaçların geleneksel kullanımını inceleyen birçok etnobotanik çalışma Ege Bölgesinde bitki türlerinden yararlanma bilgisini ortaya koymaktadır. Ege Bölgesinde özellikle gıda, ilaç, barınak, yakacak, eşya yapımı, boya vb. çeşitli alanlarda kullanılan bitkilerin halk arasında tanınırlığının daha yaygın olduğu ve bu bitkilere farklı yöresel adlar verildiği bilinmektedir (Ertuğ ve ark., 2004; Bulut ve Tuzlacı, 2013; Gürdal ve Kültür, 2013; Arı ve ark., 2015; Bulut ve ark., 2017). Bu kapsamda çalışmanın amacı, Ege Bölgesinde geleneksel kullanımı olan ağaç türlerinin yöresel adlarını mevcut çalışmalara dayalı olarak belirlemek ve bitkiadları kullanımının kültürel zenginliğini ortaya koymaktır.

2. Yöntem

Çalışma alanı olarak seçilen Ege Bölgesinin sekiz ili (Afyonkarahisar, Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak) bulunmaktadır. Akdeniz fitocoğrafik bölgesi içinde yer alan bölge, sahip olduğu iklim, yeryüzü şekilleri, yükselti vb. özellikler sebebi ile bitki tür sayısı açısından oldukça zengindir. Ege Bölgesinde yüzün üzerinde doğal ağaç türünün yayılış yaptığı bilinmektedir (Akkemik, 2020).

Türkçe bitki adları ile ilgili sözlüklerde derlenen bitkiadlarının bilgi kaynağı (hangi köyde, ne zaman, kimden derlendiği vb.) belirsizdir. Bu sebep ile çalışma kapsamında sadece Ege Bölgesinde bilgi kaynağına (kaynak kişiye) dayalı olarak derlenmiş adları içeren tez ve yayınlar kaynak olarak tercih edilmiştir. Ege Bölgesinde etnobotanik ve geleneksel bitki kullanımı kapsamındaki 1993-2019 yılları arasında yapılan makale ve lisansüstü tez çalışmaları ağaç türlerinin yöresel adları açısından irdelenmiştir. Ulaşılan kaynak incelemeleri sonucunda bölgede yapılan ve içinde ağaçların geleneksel

isimlerinin geçtiği 47 çalışma olduğu belirlenmiştir (Mert ve ark., 1993; Çubukçu ve ark., 1994; Sayar ve ark., 1995; Honda ve ark., 1996; Akçiçek ve Vural, 2003; Ertuğ, 2004b; Ertuğ, 2004c; Ertuğ ve ark., 2004; Kahraman ve Tatlı, 2004; Tuzlacı, 2004a; Tuzlacı, 2004b; Şenol ve ark., 2005; Aslan ve ark., 2007; Kazan, 2007; Tuzlacı ve Sadıkoğlu, 2007; Kargıoğlu ve ark., 2008; Satıl ve ark., 2008; Uğurlu ve Seçmen, 2008; Uysal, 2008; Vural, 2008; Ugulu ve ark., 2009; Deniz ve ark., 2010; Kargıoğlu ve ark., 2010; Sarı ve ark., 2010; Çilden, 2011; Ugulu, 2011; Akyol ve Altan, 2013; Bulut ve Tuzlacı, 2013; Durmuşkahya ve Öztürk, 2013; Gürdal ve Kültür, 2013; Sağıroğlu ve ark., 2013; Sargın ve ark., 2013; Arı ve ark., 2015; Güler ve ark., 2015; Sargın ve ark., 2015; Bulut ve ark., 2017; Akan ve ark., 2018; Cesur ve Yüksel, 2018; Kıncal, 2018; Abakay, 2019; Akkavak Zurnacı, 2019; Batkan, 2019; Eroğlu Erik, 2019; Keskin, 2019; Şahin 2019; Tavas, 2019; Yılmaz, 2019).

Kaynaklarda verilen bitkilerin bilimsel adları güncel isimleri ile denetlenerek eşleştirilmiş son kabul edilen bilimsel adlar yöresel adları ile birlikte listelenmiştir (Akkemik, 2020; The Catalogue of Life, 2020; The Plantlist, 2021; Plants of the World Online, 2022). Sadece *Cistus*, *Sorbus* ve *Tilia* türlerinde bir karışıklığa sebep olmamak için 2022 güncel bilimsel isimleri listede değerlendirilmemiştir. Tür ve türün sadece 1 alt türü olarak verilen bilgilerin kayıt sayısı tür ismi altında toplanmıştır. Birden fazla alt takson bilgisi var ise her takson kaydı ayrı olarak hazırlanmıştır. Yöresel adların kayıt sayısının belirlenmesinde dikkat edilen hususlar aşağıda sunulmuştur.

✓ Aynı kelimenin bitişik ve ayrı yazımları araştırmacıların tercihlerine göre değişebileceği için tek ad olarak kabul edilmiştir. Örneğin *acıbadem* ve *acı badem*, *keçi boynuzu* ve *keçi boynuzu* vb.

✓ Bazı adların yazımında tek bir harf değişikliği görülmüş ve bu adlar ayrı ad olarak kabul edilmiştir. Örneğin; *acıbadem* ve *acıpadem*, *küner* ve *künar*, *çitlembik* ve *çitlenbik*, *melengeç* ve *menengeç*, *harup* ve *harıp*, *selvi* ve *servi* vb.

✓ Bazı bitkiadları hem ağaç kelimesi ile tamlama şeklinde kullanılmış hem de ağaç kelimesi olmadan kullanılmıştır. Bu kullanımların bitkinin özellikle çalı formu bitkilerden ayrımını ifade etmesinden dolayı tercih edildiği durumlar için 2 farklı isim olarak kabul edilmiştir. Örneğin; *çatlak* ve *çatlak ağacı*, *günlük* ve *günlük ağacı*, *sakız* ve *sakız ağacı*, *meşe* ve *meşe ağacı* vb.

✓ Bazı türlerin ağaç olarak halk tarafından iyi bilinmesine rağmen yine de ağaç ismi ile bitkiadları ifade edilmiştir. Bu adlar tek ad olarak kabul edilmiştir. Örneğin; *Çam* ve *çam ağacı*, *çınar* ve *çınar ağacı* vb.

✓ Bazı adların ifade edilmesinde ismin yalın ve i hali şeklinde kullanımı bulunmaktadır. Bu adlar tek ad olarak kabul edilmiştir. Örneğin; *kokar arduç* ve *kokar ardıcı* vb.

✓ İngilizce metinlerde bazı bitkiadlarının harflerinde Türkçe karakter kullanımı olmadan yazıldığı fark edilmiştir. Bu kapsamda belirlenebilen adlar tek ad olarak kabul edilmiştir. Örneğin; *Sığla Ağacı* yazılımı *Sığla ağacı* olarak kabul edilmiştir.

✓ Çalışmada kayıt sayısı olarak tüm kaynaklarda geçen bitkiadlarının geçme sayısı kabul edilmiştir. Çalışmada aynı türe verilen farklı yöresel adlar ayrı birer kayıt olarak düzenlenmiştir. Bu kayıt sayıları 1-4, 5-10, 11-20, 21-30, 31-40 ve 40-50 olarak altı sınıf altında incelenmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Çalışma sonucunda Ege Bölgesinde geleneksel kullanımı olan 23 familyaya ait 96 ağaç taksonuna yöresel adların verildiği tespit edilmiştir (Çizelge 1). Bu türler için 390 farklı bitkiadı (fitonim) olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte bölgede doğal yayılış gösteren ağaçlar arasında 27 türün geleneksel kullanıma dayalı olarak incelenen kaynaklarda bir adlandırma kaydının olmadığı belirlenmiştir. Ama bu türlerin yöresel adı olmadığı anlamına gelmemekte sadece belirtilen çalışmalar kapsamında rastlanılmadığı şeklinde düşünülmelidir. Bu türler arasında *Acer campestre* L., *Fraxinus angustifolia* Vahl, *Pinus halepensis* Mill. ve *Quercus robur* L. verilebilir. Bölgede bulunan ağaçların %78'inin geleneksel kullanıma dayalı olarak adlandırıldığı görülmektedir. Bu sayılar bölgede ağaç türlerinin iyi tanındığının da bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Çizelge 1. Ege Bölgesinde geleneksel kullanımı olan ağaç türleri ve yöresel adları.

	BİLİMSEL ADI	YÖRESEL ADLARI	Kaynaklar*
1	<i>Acer sempervirens</i> L.	Keleve, şimşir	27
2	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	At kestanesi	14, 33, 42
3	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn	Boya, boya ağacı, kızıl ağaç	4, 45
4	<i>Alnus orientalis</i> Decne.	Boyalık, boya ağacı, kızıl ağaç	2, 19
5	<i>Carpinus betulus</i> L.	Gürgen	28
6	<i>Castanea sativa</i> Mill.	Kestane	3, 7, 19, 30, 33, 34, 37, 39
7	<i>Cedrus libani</i> A.Rich.	Andız, katran ağacı, künar ağacı, küner, sedir	1, 9, 22, 30, 45
8	<i>Celtis australis</i> L.	Çetlemik, çıtlık, çıtlık ağacı, çitemik, çitlembik, çitlenbik, karaçıtılık, melengeç, menengeç, şertlemik	4, 11, 19, 25-27, 31, 32, 34, 37, 39, 42, 45, 46
9	<i>Celtis tournefortii</i> Lam.	Sarı çıtlık	19
10	<i>Ceratonia siliqua</i> L.	Gevrecik, harıp, harmut, harnup, harup, keçi boynuzu, keçi boynuzu	2, 4, 5, 11, 12, 17, 26, 28, 30, 33, 34, 41, 42, 45, 47
11	<i>Cercis siliquastrum</i> L.	Elguvan, elikovan, erguvan, gelincik, gelincik ağacı, gevrecik, iliguvan, melengeç	10, 19, 34, 36, 46
12	<i>Citrus × aurantium</i> L.	Kızilekşi, turuç, turunç	17, 18, 26, 35, 45
13	<i>Citrus aurantiifolia</i> L. (Christm.) Swingle	Bergamut	28, 45
14	<i>Citrus bergamia</i> Risso et Poitet	Bergamot	18
15	<i>Citrus x limon</i> (L.) Osbeck	Limon	17, 18, 21, 26, 30, 33, 45
16	<i>Citrus maxima</i> (Burm.) Merr.	Greyfurt, pomilen	17
17	<i>Citrus paradisi</i> MacFad.	Greyfurt	28, 45
18	<i>Citrus reticulata</i> Blanco	Mandalina, kinin	17, 18, 28, 45
19	<i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck	Portakal	18, 21, 26, 28, 30, 45
20	<i>Cornus mas</i> L.	Güren, kızılçık	10, 20, 33
21	<i>Crataegus azarolus</i> L.	Alıç, ahlat	6, 16, 19, 21, 30

Çizelge 1'in devamı

	BİLİMSEL ADI	YÖRESEL ADLARI	Kaynaklar*
22	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	Adi alıç, ak diken, akkız diken, alıç, deli alıç, delialıç, haliç, kırmızı alıç, kız elması, kızılalıç, kızılçık, kızılçık ağacı, kızılçık, kızılçığür, kızılçığür, kızıldimçevir, kızılçevir, kızılçörü, kızılçörü, kocalar yemişi, memişen, öküzgötü, yemişen	3, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18, 19, 24, 25, 31, 32, 34-36, 39, 42, 46
23	<i>Crataegus orientalis</i> Pall. ex M.Bieb.	Alıç, ahlât, alıç toburcuğu, alıç topurcuu, dikenialıç, geyik diken, geyik elması, yemiş	3, 6, 16, 24, 31, 32
24	<i>Crataegus pentagyna</i> Waldst. & Kit. ex Willd.	Alıç	4
25	<i>Crataegus rhipidophylla</i> Gand.	Alıç	19
26	<i>Cupressus sempervirens</i> L.	Andız, kara servi, kara selvi, mezarlık selvisi, mezarlık servisi, selvi, servi, yılbaşı ağacı	4, 8, 10, 14, 19, 21, 22, 27, 28, 31-33, 41, 45
27	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	Ayva	1, 4, 9, 10, 11, 14, 17-19, 20, 22-24, 27, 28, 30, 31, 33, 34, 39, 45
28	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	İğde	4, 11, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 25, 29, 31, 39, 42, 44-46
29	<i>Eriolobus trilobatus</i> (Labill. ex Poir.) M. Roem.	Dağ elması, keğ elması	19, 34
30	<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Dehnh.	Galıtoz, gelendost, okalıptus, okalıptüs, ökalıptus, ökalıptus ağacı, sulfata	13, 17, 21, 26, 27, 28, 39, 45
31	<i>Ficus carica</i> L.	Babaincir, balart, deli incir, deli yemiş, erkek incir, erkekincir, incir, incir boğası, incirboğası, kabaincir, kabincir, yemiş, yemişen	4, 5, 9, 10, 12, 14, 16-24, 27, 28, 30-33, 36, 42-45
32	<i>Fraxinus ornus</i> L. subsp. <i>cilicica</i> (Lingelsh.) Yalt.	Boyalıkotu, işbudak, karadal, uçbudak	10
33	<i>Juglans regia</i> L.	Ceviz	3, 4, 6, 9, 10, 12-14, 16, 18, 19, 21-24, 26-28, 30-33, 35-37, 39, 42, 43, 45
34	<i>Juniperus communis</i> L.	Yağ ardıcı	38
35	<i>Juniperus drupacea</i> Labill.	Andız, andızçamı, ardıç, kalafat	4, 17, 22, 28, 33
36	<i>Juniperus excelsa</i> M.Bieb.	Boz ardıç, çom ardıç, kara ardıç, karaardıç, katran ağacı, küllü ardıç, sığın ardıç	4, 6, 9, 25, 46
37	<i>Juniperus foetidissima</i> Willd.	Ardıç, çom ardıç, dikenli ardıç, kara ardıç, kızıl ardıç, kokar ardıcı, kokar ardıç, kokulu ardıç, kozalı ardıç	3, 4, 6, 8, 9, 22, 25-28, 35, 45, 46
38	<i>Juniperus oxycedrus</i> L.	Andıç, andız, ardıç, ardıç diken, diken ardıcı, dikenli ardıç, gli gli, katran ardıcı, katran ardıcı, kızıl ardıç, kızılçık, kokulu ardıç	1, 3-10, 14, 16, 17, 19, 22, 24, 25, 27, 29-32, 36, 39, 42, 44, 46
39	<i>Juniperus phoenicea</i> L.	Ardıç, ardeş	17
40	<i>Liquidambar orientalis</i> Mill.	Amber kabuğu, günlük, günlük ağacı, günnük, günnük kabuğu, künnük, sığala, sığla, sığla ağacı	2, 4, 9, 17, 21, 22, 26, 28, 30, 33, 35, 42, 44, 45
41	<i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill.	Alma, dağ elması, elma, geyik elması, key elması, keyce elması, keycik elması, kır elması, yabani elma, yoz elma	3, 4, 6, 16, 24, 28, 30, 45
42	<i>Morus alba</i> L.	Ak dut, akdut, beyaz dut, dut	4, 9, 14, 19, 20, 25, 27, 28, 30, 35, 45, 46
43	<i>Morus nigra</i> L.	Doğal dut, dut, ekşi dut, ekşi karadut, gara dut, kara dut, karadut, şam dutu	1, 4, 6, 9, 10, 14, 16, 19, 21, 25, 27, 28, 32-36, 39, 42-46
44	<i>Morus rubra</i> L.	Kırmızı dut	31
45	<i>Olea europaea</i> L.	Zeytin	4, 5, 10-13, 17-19, 21-23, 27, 28, 30-33, 35, 39, 41, 45, 47
46	<i>Olea europaea</i> L. var. <i>syvestris</i> (Miller) Lehr.	Delce zeytin, deli zeytin, delice, delice zeytin, yabani zeytin, zeytin keli	12, 17, 21, 33, 36

Çizelge 1'in devamı

	BİLİMSEL ADI	YÖRESEL ADLARI	Kaynaklar*
47	<i>Pinus brutia</i> Ten.	Akçam, çam, çam ağacı, kızıl çam, kızılçam, kızıl kabuklu çam, sarıçam	2,4,8-10, 14, 17-19, 21, 25-28, 30-32, 34-36, 42, 45, 46
48	<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>pallasiana</i> (Lamb.) Holmboe	Akçam, çam, karaçam, katran çamı	4, 6, 8, 9, 11, 16, 19, 22, 24, 25, 27, 28, 30, 38, 46
49	<i>Pinus nigra</i> Arn. subsp. <i>pallasiana</i> (Lamb.) Holmboe var. <i>şeneriana</i> (Saatçioğlu) Yalt.	Fesleğen çamı, fesleğan çamı, topçamı	31
50	<i>Pinus pinea</i> L.	Fıstık çamı, fıstıkçamı, kühnar, künar, küner, küner çamı, künerçamı, küynar	4, 12, 14, 17-19, 27, 34, 39, 42-44
51	<i>Pistacia lentiscus</i> L.	Çerklemik, dat çalısı, ilki, ilkcik, işkonoz, kündük, küntük, sakız, sakız ağacı, sakızdınk, sakızlık, tatlı melengeç, tatlı menengeç	7, 13, 17, 18, 21, 22, 28, 40, 47
52	<i>Pistacia palaestina</i> Boiss.	Bediren, bedren, çetimek, çetlemik, çitlik, çitrak, çitemik, çitlembik, çitlembik, çitlenbik, melengeç, mellengeç, menengeç, menengiç, menengiç, meneviş, menengeç, sakız ağacı, şertlemik	4, 8, 9, 12, 17-19, 25, 34, 36, 46
53	<i>Pistacia terebinthus</i> L.	Çetemek, çitlik, çitlik ağacı, çirtlemek, çitemik, çitirmek, çitlembik, çitlenbik, künlük diken, melengeç, menengeç, menengiç, meneviş, meneviş, minimeç, yabani sakız	2, 7, 19, 22, 26-28, 32, 33, 35, 42-45
54	<i>Platanus orientalis</i> L.	Ak kavak, çınar, çınar ağacı, kavak	1, 4, 5, 8-11, 19, 25, 27, 28, 31-33, 35, 36, 39, 42, 44-46
55	<i>Populus alba</i> L.	Akkavak, beyaz kavak, kavak	19, 31, 35, 36
56	<i>Populus × canadensis</i> Moench	Kavak	35
57	<i>Populus nigra</i> L.	Selvi, zevli, kara kavak	4, 24, 25, 46
58	<i>Populus tremula</i> L.	Kavak, orman kavağı, telli kavak, titrek kavak, selvi	24, 28, 36, 44, 45
59	<i>Prunus amygdalus</i> Batsch	Acıbadem, acı badem, badem, çağla, payam	1, 4, 5, 13, 14, 17-21, 27, 28, 30, 31, 34, 39, 44
60	<i>Prunus argentea</i> (Lam.) Rehder	Acıbadem, acıpadem, acıpayam, keçibademi, keçi pademi, payam, yabani badem	8, 32
61	<i>Prunus armeniaca</i> L.	Kayısı, zerdali	4, 6, 14, 27, 28
62	<i>Prunus avium</i> (L.) L.	Ak kiraz, kara kiraz, kiraz, napolyonkirazı, sapı kısa kirazı, yabani kiraz	3, 4, 7, 10, 11, 14, 27-29, 31-33, 36, 42, 44, 45
63	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.	Dağ eriği, deli erik, erik, yaban eriği, yabani erik	4, 6, 9, 16, 19, 24, 25, 31, 32, 46
64	<i>Prunus cerasus</i> L.	Vişne, yozvişne	1, 3, 4, 6, 16, 24, 28, 45
65	<i>Prunus cocomilia</i> Ten.	Çakal eriği, erik, yaban eriği	8, 19
66	<i>Prunus discolor</i> (Spach) C.K.Schneid.	Yaban bademi	19
67	<i>Prunus domestica</i> L.	Dağ eriği, erik kırmızı erik	3, 4, 19, 20, 25, 27, 46
68	<i>Prunus mahaleb</i> (L.) Miller	Aşı kirazı, delice, delicekiraz, delikiraz, idris, kuş kirazı, mahlep	10, 15, 32
69	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	Şeftali	4, 27, 28
70	<i>Prunus webbii</i> (Spach) Fritsch	Çalı	5
71	<i>Pyrus communis</i> L.	Ahlat, amit, amut, armit, armut, badem, kızıl armut, payam, yerli armut	4, 11, 13, 19, 27, 28, 30, 37, 45
72	<i>Pyrus elaeagnifolia</i> Pall.	Adi armut, ahlat, ahlât, ahlat armutu, ahlaz armutu, alfad, alfat, alhat, boz armudu, boz armut, bozarmut, çöğür, çöğür armudu, çöğür armutu, dağ armutu, delce armut, deliarmut, eşek armudu, halaz armutu, halfat, ihlaz, kır armudu, kirahlatı, taşçı armutu, taşlıca armut, taşlıca armutu, yaban armudu	1, 3, 4, 6, 8, 12, 16, 19, 20, 22, 24, 25, 27, 32, 38, 46

Çizelge 1'in devamı

	BİLİMSEL ADI	YÖRESEL ADLARI	Kaynaklar*
73	<i>Pyrus spinosa</i> Forssk.	Ahlat, aklad, boz armut, covur armudu, çakal armutu, çöğür, çöğür armudu, deli armut, yaban armudu, yabani ahlat	9, 14, 17-19, 28, 34, 36, 39, 45
74	<i>Quercus aucheri</i> Jaub.&Spach	Boz pınar, boz pırnal, boz pıynar, kara pınar, pıynar, pıynar, pınar, piynar	2, 17, 27, 30
75	<i>Quercus cerris</i> L.	Çalı meşesi, dağ meşesi, deli azat meşesi, kızılmeşe, meşe, saçlı meşe, uzgur, uzgurt, uzgurt çalısı, uzgurt meşesi	4, 6, 16, 19, 23-25, 31, 32, 37, 46
76	<i>Quercus coccifera</i> L.	Azat peliti, bodur ağaç, çalı, dikenli pınar, dikenli pınar, kara çalı, karaçalı, kara pıynar, kermes meşesi, kızıl pınar, meşe, palamut, pelit, pıynar, pilit, pınar, piynar, piynar meşesi	4, 8, 9, 12, 14, 18, 19, 22, 25-28, 31, 32, 34, 35, 39, 43-47
77	<i>Quercus ilex</i> L.	Meşe, pınar	11, 36
78	<i>Quercus infectoria</i> G.Olivier	Çalı gubayı, gerçelik, mazı çalısı, mazı meşesi, meşe, meşe ağacı, meşe kozası, meşe yaprağı, palamut çalısı, pelit, saber, uzgur	1, 4-6, 25, 35, 37, 46
79	<i>Quercus ithaburensis</i> Decne subsp. <i>macrolepis</i> (Kotschy) Hedge & Yalt.	Azat, azatmeşesi, çakır meşesi, esas palamut, hakikipalamut, hakiki palamut, kabadal, meşe, palambirt, palamut, palamut ağacı, palamut meşesi, palamutmeşesi, pelit, uzgur	4-6, 8, 18, 19, 24, 31, 32, 39, 41,
80	<i>Quercus pubescens</i> Willd.	Maral çalısı, meşe, tüylü meşe	6, 11, 19, 25, 27, 30, 46
81	<i>Quercus trojana</i> Webb.	Pelit	9
82	<i>Quercus vulcanica</i> Boiss. & Heldr. ex Kotschy	Kasnak meşesi	3
83	<i>Salix alba</i> L.	Ak söğüt, aksöğüt, sorgun, sorkun, söğüt	4, 6, 9, 10, 14, 19, 31, 33, 35
84	<i>Salix babylonica</i> L.	Salkımsöğüt	22
85	<i>Salix caprea</i> L.	Sorkun	19
86	<i>Salix x fragilis</i> L.	Söğüt	28, 45
87	<i>Salix viminalis</i> L.	Sorkun	19
88	<i>Sorbus domestica</i> L.	Üvez	15
89	<i>Sorbus umbellata</i> (Desf.) Fritsch	Geyik elması	24
90	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	Ihlamur	10, 20, 25
91	<i>Tilia rubra</i> DC.	Ihlamur	1, 16, 24, 28, 34, 42, 45
92	<i>Tilia tomentosa</i> Moench	Ihlamur, ihlamur ağacı	9, 27, 31, 36
93	<i>Ulmus canescens</i> Melville	Gargeç, kara ağaç, karağaç, kara geviç, kargıç	4, 19
94	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	Karaağaç	24
95	<i>Ulmus minor</i> Mill.	Karaağaç	16, 22, 33
96	<i>Zizyphus jujuba</i> Mill.	Günnap, honnap, hünnabi, hünnap, indap, mahlep, yabani iğde	4, 15, 19, 33, 44

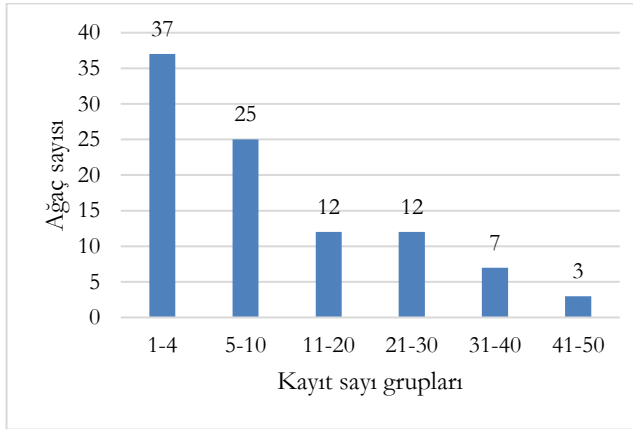
*(1) Abakay, 2019; (2) Akan ve ark., 2018; (3) Akçiçek ve Vural, 2003; (4) Akkavak Zurnacı, 2019; (5) Akyol ve Altan, 2013; (6) An ve ark., 2015; (7) Aslan ve ark., 2007; (8) Batkan, 2019; (9) Bulut ve ark., 2017; (10) Bulut ve Tuzlacı, 2013; (11) Cesur ve Yüksel, 2018; (12) Çilden, 2011; (13) Çubukçu ve ark., 1994; (14) Deniz ve ark., 2010; (15) Durmuşkahya ve Öztürk, 2013; (16) Eroğlu Erik, 2019; (17) Ertuğ, 2004b; (18) Ertuğ, 2004c; (19) Ertuğ ve ark., 2004; (20) Güler ve ark., 2015; (21) Gürdal ve Kültür, 2013; (22) Honda ve ark., 1996; (23) Kahraman ve Tatlı, 2004; (24) Kargıoğlu ve ark., 2008; (25) Kargıoğlu ve ark., 2010; (26) Kazan, 2007; (27) Keskin, 2019; (28) Kınal, 2018; (29) Mert ve ark., 1993; (30) Sağıroğlu ve ark., 2013; (31) Sargın ve ark., 2013; (32) Sargın ve ark., 2015; (33) Sarı ve ark., 2010; (34) Satıl ve ark., 2008; (35) Sayar ve ark., 1995; (36) Şahin 2019; (37) Şenol ve ark., 2005; (38) Tavas, 2019; (39) Tuzlacı ve Sadıkoğlu, 2007; (40) Tuzlacı, 2004a; (41) Tuzlacı, 2004b; (42) Ugulu ve ark., 2009; (43) Ugulu, 2011; (44) Uğurlu ve Seçmen, 2008; (45) Uysal, 2008; (46) Vural, 2008; (47) Yılmaz, 2019.

Ege Bölgesinde 390 yöresel ağaç adınının 1162 kayıt altında toplandığı belirlenmiştir. Ağaç adlarının kayıtlarda kullanım sıklıkları altı grup olarak sınıflandırılmıştır (Şekil 1). En fazla kayıt sayısına sahip

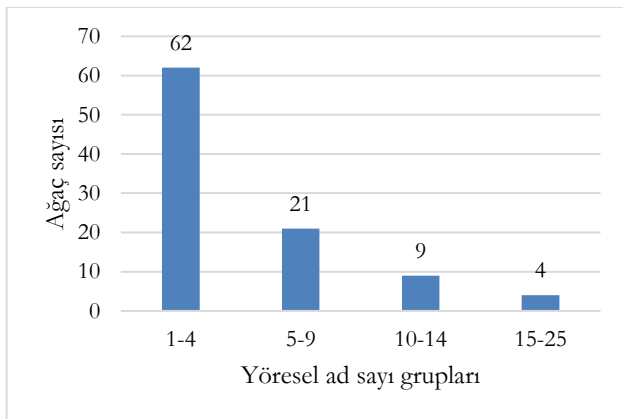
üç tür olduğu belirlenmiştir. Bu türlerden *ahlat* ve *yaban armudu* isimleri ile adlandırılan *Pyrus elaeagnifolia türünün* 50 kayıt sayısı olduğu tespit edilmiştir. Bunu 44 kayıt sayısı ile yaygın olarak *incir* ve *yemiş* adları ile bilinen hem doğal

hem de kültür bitkisi olan *Ficus carica* ve 43 kayıt sayısı ile daha çok alç ismi ile tanınan *Crataegus monogyna* türleri izlemektedir. Kayıt sayısı 1-4 arasında olan ağaç takson sayısının ise 37 olduğu belirlenmiştir.

Bölgede ağaç türlerinin çoğunun farklı yöresel adlar ile adlandırıldığı görülmektedir. Kullanılan yöresel ad sayıları 1-4, 5-9, 10-14, ve 15-25 olarak gruplandırılmıştır. Bu gruplardan 1-4 arasında yöresel adı olan ağaç takson sayısı 62 olarak saptanmıştır (Şekil 2). Söz konusu grup içinde 33 ağaç tek bitkiydi (fitonim) ile kayıtlıdır. Özellikle meyvelerinden yararlanan ve çok eski dönemlerden bu yana kullanımı bilinen; *ceviz*, *ayna*, *keşane*, *iğde*, *zeytin*, *şeftali* ve *ıhlamur* gibi türlerin Ege Bölgesinde bu adlar dışında farklı adlar ile adlandırılmadığı görülmüştür. Ege Bölgesinde en fazla yöresel ad verilen ağaçlar sırasıyla; *Pyrus elaeagnifolia* (25 ad), *Crataegus monogyna* (22 ad), *Quercus coccifera* (18 ad) ve *Pistacia terebinthus* (16 ad) türleridir (Şekil 2).

Şekil 1. Ege Bölgesinde ağaç türlerinin yöresel ad kayıt sayıları.

Şekil 2. Ege Bölgesinde ağaç türlerine verilen yöresel ad sayıları.

Kültüre alınarak yetiştirilmekte olan ve doğada bulunan ağaçların adlandırılmasında farklı bir yaklaşım

olduğu görülmektedir. *Zeytin ağacı* (*Olea europaea*) bu özellikte bir türdür. Bu ağaç için doğal olanlarının adlandırılmasında *delice*, *delice zeytin* ve *yabani zeytin* gibi adlar kullanılmaktadır. Aynı şekilde adlandırmadaki bu farklılık *incir* (*Ficus carica*), *elma* (*Malus sylvestris*), *kiraz* (*Prunus avium*), *vişne* (*Prunus cerasus*), *erik* (*Prunus cerasifera*), *mahlep* (*Prunus mahaleb*) ve *armut* (*Pyrus spinosa*) ağaçlarının adlandırılmasında da bulunmaktadır. Ağaçların doğal olduğu; deli, delice, delce, yabani, yaban, yoz, dağ ve kır isimleri ile tamlama şeklinde kullanılarak belirtilmektedir (Çizelge 1). Ama incelenen kaynakların bir kısmında bu türler doğal veya kültür bitkisi ayrımı yapılarak listelenmiştir (Uğurlu ve Seçmen, 2008; Sargın ve ark., 2013).

Egzotik olarak bilinen Türkiye’de doğal yayılışı bulunmayıp dışarıdan ülkeye getirilen ağaç türlerinin Ege Bölgesinde adlandırma kayıtlarının olduğu belirlenmiştir. Özellikle çok eski tarihlerden bugüne bölgede park, bahçe ve kent içi yol ağaçlandırmalarında kullanılan *Aesculus hippocastanum* türü sadece “*at keşanesi?*” adı ile bilinmektedir (Ugulu ve ark., 2009; Deniz ve ark., 2010; Sarı ve ark., 2010). Bu bitkiyi botanik kaynaklarında da aynı şekilde geçmektedir. Bu türün tek isim ile adlandırılması türün doğal yayılış göstermemesi ve tür ile sonradan tanışıklığın önemli bir göstergesidir. Bununla birlikte temel botanik kaynaklarında okalıptus olarak geçen *Eucalyptus camaldulensis* türü bölgede birden fazla isim ile adlandırılmaktadır. Bu adlar içinde “*sulfata*” adı bitkinin tıbbi kullanımına yönelik bir adlandırmadır (Uysal, 2008; Kazan, 2007; Gürdal ve Kültür, 2013; Kıncal, 2018). Ayrıca “*galipitoz*” adının da bitkinin bilimsel adının okunuşu olduğu düşünülmektedir. Bu kullanıma benzer bir adlandırma aynı bitki için Kahramanmaraş’ta “*garipitoz*” olarak geçmekte ve kökeninin “*okalıptus*” olduğu belirtilmiştir (Tuzlacı, 2011).

Bölgede bazı ağaç adı kullanımlarında aynı türe farklı adlar verildiği gibi farklı türlerin de aynı yöresel ad ile anıldığı belirlenmiştir. Bu ortak adlardan “*çitlenbik/çitlembik*,” adı *Celtis australis* (Satıl ve ark., 2008; Vural, 2008; Ugulu ve ark., 2009; Kargıoğlu ve ark., 2010; Çilden, 2011; Sargın ve ark., 2013; Sargın ve ark., 2015; Cesur ve Yüksel, 2018) ve *Pistacia terebinthus* (Ertuğ ve ark., 2004; Ugulu, 2011; Sargın ve ark., 2015; Bulut ve ark., 2017) türleri için kullanılmıştır. “*Kızılçak*” adının ise *Cornus mas* (Sarı ve ark., 2010; Bulut ve Tuzlacı, 2013; Güler ve ark., 2015), *Crataegus monogyna* (Tuzlacı ve Sadıkoğlu, 2007; Kargıoğlu ve ark., 2008; Çilden, 2011; Sargın ve ark., 2013; Sargın ve ark., 2015; Akkavak Zurnacı, 2019; Eroğlu Erik, 2019), *Juniperus oxycedrus* (Bulut ve ark., 2017) türleri için kullanıldığı tespit edilmiştir (Çizelge 1). Ayrıca yaygın olarak kızılçam olarak bilinen *Pinus brutia* ve *karaçam* adı ile tanınan *Pinus nigra* subsp. *pallasiana* türleri bölgede *akçam* olarak ortak

bir ad ile de adlandırılmaktadır (Vural, 2008; Kargioğlu ve ark., 2010; Bulut ve Tuzlacı, 2013; Sağıroğlu ve ark., 2013; Bulut ve ark., 2017; Akan ve ark., 2018; Akkavak Zurnacı, 2019; Batkan, 2019).

Ege Bölgesinde birden fazla tür ile yayılış gösteren; *Crataegus*, *Juniperus*, *Quercus*, *Pinus* ve *Tilia* cinslerinin bazı çalışmalarda tür tespiti yapılmadan sadece cins adı altında yer aldığı belirlenmiştir. Bu cinsler içinde sırasıyla; *alıç*, *ardıç*, *meşe*, *çam* ve *ihlamur* bitkiadları verildiği tespit edilmiştir (Satıl ve ark., 2008; Sarı ve ark., 2010; Çilden, 2011). Bu bilgiler bölgede bazı ağaç cinslerinde tür ayrımı gözetmeksizin doğrudan bütün türleri kapsayacak şekilde bitkiadlarının cinse verildiğini göstermektedir.

Bazı hayvan isimlerinin de adlandırmalarda kullanıldığı görülmüştür. Bu isimlerden biri olan geyik “*geyik dikenî*” ve “*geyik elması*” adlarında kullanılmaktadır (Çizelge 1). Bu adların *Crataegus orientalis*, *Malus sylvestris* ve *Sorbus umbellata* türleri için verildiği belirlenmiştir (Akçiçek ve Vural, 2003; Kargioğlu ve ark., 2008; Akkavak Zurnacı, 2019; Eroğlu Erik, 2019). Geyik ile ilgili Türkçe terimler üzerine yapılan çalışmalarda, anlam daralması sonucu genellikle yabancı olan her şeye “keyik” denildiği bildirilmiştir (Atmaca, 2012; Beşkardeş ve ark., 2014). Çalışmamıza konu olan kaynaklar arasında Denizli’de Akkavak Zurnacı (2019) tarafından yapılan tez çalışmasının kayıtlarına göre bitki adlandırılmasında “keyik” teriminin elma ağacının yabancı türü (*Malus sylvestris*) için “*geyik elması*” ile birlikte “*key elması*, *keycik elması* ve *keyce elması*” şeklinde kullanıldığı belirlenmiştir.

İncelenen bir çalışmada bitkilerin adları için “yerel ad” ve “diğer adlar” başlığı açılmıştır. Burada yerel adın; bölge halkı tarafından kullanılan adı, diğer adın ise; yaygın olarak kullanılan ve kaynak kitaplarda bulunan adları ifade ettiği açıklanmaktadır (Ertuğ ve ark., 2004:23). Ertuğ ve ark. (2004) bu yaklaşımları ile yöresel ad ile kaynaklarda geçen bitki adlarının birbirine karıştırılmaması gerektiğini belirtmektedir. Bununla birlikte “*Türkiye Bitki Adları Listesi (Damarlı Bitkiler)*” adlı çalışmada geleneksel ad verme kültürü ve adbilimin ilkelerinin görmezlikten gelinerek her bir takson için tek bir isim belirlenmesi yönünde bir yaklaşım tercih edilmiştir (Güner ve ark., 2012). Bitkilere Türkçe ad belirleme çalışmaları sonucunda sınırlı sayıdaki bilim insanları tarafından belirlenen ve “*Türkiye Bitki Adları Listesi (Damarlı Bitkiler)*” adlı eserde yer alan Türkçe bitki adlarının bazılarında halk tarafından verilen yöresel ad ile bitki arasındaki anlamsal ilişkinin yansıtılmadığı ve belirsizleştiği tespit edilmiştir (Sevgi ve Akkemik, 2014a:50-67).

Yöresel bitki adlarından birinin seçilerek “Türkçe bitki adı” olarak kabul edilmesi yani bitki

adlarının tekleştirilmesi insanlar arasındaki kültürel iletişimi aksatacak, bu alanda adlandırma kültürünün nesilden nesile aktarımına engel olacaktır. Şahin (2016)’da belirtildiği üzere bu durum “*tam bir kargaşaya, dil anarşisine, edebiyat ve kültürde de büyük bir tahribata yol açacaktır*”. “Halk derlemesinden atama” şeklinde verilen isimler söz konusu olumsuz etkiyi daha da arttırmaktadır. Aynı zamanda bu yaklaşımın bilgi kaynağının belirsizliği gibi önemli bir yöntem sorunu içerdiği düşünülmektedir. Oysa adlandırmadaki bu çeşitliliğin korunmasının daha da değerli bir yaklaşım olduğunu çeşitli çalışmalar ortaya koymaktadır (Sevgi ve Akkemik, 2014a; Sevgi ve Akkemik, 2014b; Şahin, 2016; Sevgi ve ark., 2018).

4. Sonuçlar

Yöresel bitki adları Türkiye’de bulunan bitki tür sayısından çok daha fazladır (Önler, 2004:273). Çalışmamızda Ege Bölgesinde geleneksel kullanımı olan 23 familyaya ait 96 ağaç taksonuna 390 farklı bitkiadı (fitonim) verildiği belirlenmiştir. Dolayısıyla Ege Bölgesinde ağaç türleri örneğinde de görüldüğü üzere geleneksel ağaç bilgisinin parçası olan ağaç adları zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Bu kültürün korunması en başta bilim insanlarına düşmektedir. Etnobotanik çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılan bitkiadlarının ve bu adlar ile ilgili sorunların farklı uzmanlık alanları (dil, tarih, kültür gibi) tarafından da irdelenmesi oldukça önemlidir. Üstelik bitkilerin yöresel adlarının belirlenmesi çalışmalarında farklı disiplinlerdeki araştırmacıların birlikte çalışmalarından elde edilen bilgi birikimi daha detaylı ve daha kabul gören nitelikte olacaktır. Geleneksel bitki kullanımı ve buna bağlı olarak verilen bitkiadları konusunda türün bilimsel bitki adı ile eşleştirilmesi gerekliliği dikkate alınmalıdır.

Kaynaklar

- Abakay, K., 2019. Sandıklı’da (Afyonkarahisar) yetişen doğal bitkilerin halk tarafından geleneksel kullanımı. Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 159 sayfa.
- Akan, H., Öz, A., Pekmez, H., 2018. Ortaca (Muğla) yöresinde halk arasında kullanılan bazı bitkiler. *Türk Tarım-Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(9): 1168-1174.
- Akçiçek, E., Vural, Ö., 2003. Kumalar Dağı (Afyon) ve çevresindeki bazı bitkilerin yöresel adları ve

- etnobotanik kullanımları. *Ot Sistematik Botanik Dergisi*, 10(2): 151-162.
- Akkavak Zurnacı, Y., 2019. Denizli ilinin bazı ilçelerinin etnobotanik özellikleri üzerine bir araştırma. Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 234 sayfa, Denizli.
- Akkemik, Ü., (Ed.) 2020. *Türkiye'nin Bütün Ağaçları ve Çaluları*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1364 sayfa, İstanbul.
- Akkemik, Ü., Sevgi, O., Yılmaz, H., Sevgi, E. Yılmaz, Y., 2019. Herdem yeşil meşelerin Türkçe adları üzerine bir değerlendirme. *Avrasya Terim Dergisi*, 7(1): 26-33.
- Akyol, Y., Altan, Y., 2013. Ethnobotanical studies in the Maldan village (Province Manisa, Turkey). *Marmara Pharmaceutical Journal*, 17: 21-25.
- Alkayış, M.F., 2007. Türkiye Türkçesinde bitki adları. Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Doktora tezi, 629 sayfa, Kayseri.
- Altundağ Çakır, E., 2017. A comprehensive review on ethnomedicinal utilization of gymnosperms in Turkey. *Eurasian Journal of Forest Science*, 57(1): 35-47.
- Altundağ, E., Özhatay, N., 2009. Local names of some useful plants from Iğdır province (East Anatolia). *Journal of Pharmacy of Istanbul University*, 40: 101-115.
- Arı, S., Temel, M., Kargioğlu, M., Konuk, M., 2015. Ethnobotanical survey of plants used in Afyonkarahisar-Turkey. *Journal of Ebnobiology and Ethnomedicine*, 11(1): 1-15.
- Aslan, A., Mat, A., Özhatay, N., Sarıyar, G., 2007. A Contribution to traditional medicine in West Anatolia. *İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi*, 39: 73-83.
- Atmaca, E., 2012. Eski Oğuz Türkçesinden günümüz Türkiye Türkçesine kadar özelleşme yoluyla anlam daralmasına uğrayan kelimeler. *Turkish Studies-International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Türkic*, 7(2): 129-143.
- Batkan, E.S., 2019. Çardak (Denizli) yöresinde etnobotanik bir çalışma. Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 134 sayfa, Isparta.
- Baytop, T., 2007. *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu, Üçüncü baskı, Ankara.
- Beşkardeş, V., Uslu, Y.B., Uslu, B., 2014. Geyik ile ilgili terimler üzerine düşünceler. *Avrasya Terim Dergisi*, 2(1): 17-24.
- Bulut, G., Tuzlacı, E., 2013. An Ethnobotanical study of medicinal plants in Turgutlu (Manisa-Turkey). *Journal of Ethnopharmacology*, 149(3): 633-647.
- Bulut, G., Haznedaroğlu, M. Z., Doğan, A., Koyu, H., Tuzlacı, E., 2017. An ethnobotanical study of medicinal plants in Acipayam (Denizli-Turkey). *Journal of Herbal Medicine*, 10: 64-81.
- Cesur, H., Yüksel, S., 2018. İzmir ili Kiraz, Beydağ ve Ödemiş ilçeleri tıbbi bitkileri. *Atlas International Refereed Journal on Social Sciences*, 4(15): 1609-1614.
- Çilden, E., 2011. Paşayaylası (Aydın) florası ve etnobotanik özellikleri. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 173 sayfa, Ankara.
- Çubukçu, B., Atay, M., Sarıyar, G., Özhatay, N., 1994. Aydın ili halk ilaçları. *Geleneksel ve Folklorik Droglar Dergisi*, 1(1): 1-60.
- Davis, P.H. (Ed.), 1965-1985. *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. Vol.1-9. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Davis, P.H., Mill, R.R., Tan, K. (Eds.), 1988. *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. Vol.10 (Supp. I), Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Deniz, L., Serteser, A., Kargioğlu, M., 2010. Uşak Üniversitesi ve yakın çevresindeki bazı bitkilerin mahalli adları ve etnobotanik özellikleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 1: 57-72.
- Doğan, A., Tuzlacı, E., 2015. Tunceli'nin bazı yöresel bitki adları. *Avrasya Terim Dergisi*, 3(2): 23-33.
- Durmuşkahya, C., Öztürk, M., 2013. Ethnobotanical survey of medicinal plants used for the treatment of diabetes in Manisa, Turkey. *Sains Malaysiana*, 42(10): 1431-1438.
- Eroğlu Erik, A., 2019. Afyonkarahisar ilinde etnobotanik bir çalışma. Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fitoterapi Anabilim Dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 227 sayfa, İstanbul.

- Ertuğ, F., 2004a. Etnobotanik çalışmaları ve Türkiye’de yeni açılımlar. *Kebikeç (İnsan Bilimleri için Kaynak Araştırmaları Dergisi)*, 18: 181-187.
- Ertuğ, F., 2004b. Bodrum yöresinde halk tıbbında yararlanılan bitkiler. KHC Başer ve N. Kırimer (Eds.), 14. *Bitkisel İlaç Hammaddeleri Toplantısı* (29–31 Mayıs, 2002, Eskişehir) Bildiri Kitabı, 76-93.
- Ertuğ, F., 2004c. Wild edible plants of the Bodrum area (Muğla, Turkey). *Turkish Journal of Botany*, 28(1-2): 161-174.
- Ertuğ, F., 2014. Etnobotanik, Şu eserde: Güner, A. ve Ekim, T., (Ed). *Resimli Türkiye Florası*. Cilt 1, Ali Nihat Gökyiğit Vakfı, Flora Araştırmaları Derneği ve Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Yayını, İstanbul.
- Ertuğ, F., Tümen, G., Çelik, A., Dirmenci, T., 2004. Buldan (Denizli) etnobotanik envanter çalışması”. Tübitak Proje numarası: SBB-3031, Projesi Raporu, 234 sayfa.
- Güler, B., Kümüştakin, G., Uğurlu, E., 2015. Contribution to the traditional uses of medicinal plants of Turgutlu (Manisa–Turkey). *Journal of Ethnopharmacology*, 176: 102-108.
- Gümüştakin, G., 2010. Eski Anadolu Türkçesinde eczacılık terimleri ve bu terimlerin tıp, botanik, zooloji, madencilik, kimya terimleriyle ilişkileri. *Turkish Studies-International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(2): 1032-1087.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T., Başer, K.H.C. (Eds.), 2000. *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. Vol 11 (Supp. II), Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Güner, A. (Baş Editör), 2012. *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*. ANG Vakfı/Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, İstanbul.
- Güner, A., Akyıldırım, B., Alkayış, M. F. Çingay B., Kanoğlu, S.S., Özkan, A.M., Öztekin, M., Tuğ, G.N., 2012. Türkçe Bitki Adları. Şu eserde: Güner, A., Aslan, S. Ekim, T. Vural, M. ve Babaç, M.T. (Edlr.). *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*. Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları Flora Dizisi 1, İstanbul.
- Güner, A., Gençler Özkan, A., Akyıldırım, B., Çingay, B., Tuğ, G., Alkayış, M., Öztekin, M., Kanoğlu, S., 2014. Editöre Mektup; Orhan Sevgi ve Ünal Akkemik’in “Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)” Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme” (Avrasya Terim Dergisi 2/1, 50-67, 2014) Adlı Makalesi Üzerine. *Avrasya Terim Dergisi*, 2(2): 1-5.
- Gürdal, B., Kültür, Ş., 2013. An Ethnobotanical study of medicinal plants in Marmaris (Muğla, Turkey)”. *Journal of Ethnopharmacology*, 146(1): 113-126.
- Honda, G., Yeşilada, E., Tabata, M., Sezik, E., Fujita, T., Takeda, Y., Takaishi, Y., Tanaka, T., 1996. Traditional medicine in Turkey VI. Folk medicine in West Anatolia: Afyon, Kütahya, Denizli, Muğla, Aydın provinces. *Journal of Ethnopharmacology*, 53(2): 75-87.
- Kahraman, A., Tatlı, A., 2004. Umurbaba dağı (Eşme-Uşak) ve çevresindeki bazı bitkilerin mahalli adları ve etnobotanik özellikleri”. *Ot Sistematik Botanik Dergisi*, 11(2): 147-154.
- Kargioğlu, M., Cenkcı, S., Serteser, A., Evliyaoğlu, N., Konuk, M., Kök, M. Ş., Bağcı, Y., 2008. An ethnobotanical survey of Inner-West Anatolia, Turkey. *Human Ecology*, 36(5): 763-777.
- Kargioğlu, M., Cenkcı, S., Serteser, A., Konuk, M., Vural, G., 2010. Traditional uses of wild plants in the Middle Aegean Region of Turkey. *Human Ecology*, 38(3): 429-450.
- Kazan, D., 2007. Ortaca (Muğla) ilçesinin etnobotaniği. Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 159 sayfa, Muğla.
- Keskin, M., 2019. Yatağan (Muğla) ve çevresindeki tıbbi ve ekonomik bitkiler. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, 279 sayfa, Muğla.
- Kıncal, S., 2018. Ula (Muğla) ilçesinin etnobotanik özellikleri. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 205 sayfa, Muğla.
- Kızıllarslan, Ç., Özhatay, N., 2009. Local names of some plants from the South Part of Izmit (Northwest Turkey). *Journal of Pharmacy of Istanbul University*, 40: 37-46.

- Kızılarlan, Ç., Sevgi E., 2013. Ethnobotanical uses of genus *Pinus* L. (Pinaceae) in Turkey. *Indian Journal of Traditional Knowledge*, 12(2): 209-220.
- Köysal, A., Altundağ, E., 2020. Gölyaka ilçesinde (Düzce) yerel halk tarafından kullanılan bitkilerin yöresel isimleri. *Avrasya Terim Dergisi*, 8(2): 70-78.
- Küçükler, P., Yıldız, Y., 2016. Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar'daki (1b-150a) bitki adları üzerine bir inceleme. *International Journal of Social Science*, 44: 13-32.
- Küçükler, P., 2010. Lügat-i Mukilât-ı Eczâ'da Türkçe bitki adları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3-11.
- Mert, H. H., Başlar, S., Doğan, Y., 1993. İzmir yöresinin bazı tıbbi bitkileri ve kullanımları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2: 73-77.
- Okan, T., Köse, C., Aksoy, E., Köse, N., Wall, J., 2017. Türkiye'de kestane (*Castanea sativa* Mill.) ve kullanımı üzerine geleneksel terimler. *Avrasya Terim Dergisi*, 5(1): 19-27.
- Oturakçı, N., 2012. Divanü Lûgati't-Türk'teki botanik terimlerinin Kazakça ve Türkçedeki görünüşleri. *Karadeniz Araştırmaları*, 4(13): 195-212.
- Önler, Z., 2004. XIV.-XV. Yüzyıl tıp metinlerinde Türkçe bitki adları. *Kebikeç (İnsan Bilimleri için Kaynak Araştırmaları Dergisi)*, 18: 273-301.
- Plants of the World Online, 2022. <https://powo.science.kew.org/> (Erişim Tarihi: 19.12.2022).
- Sağiroğlu, M., Dalgıç, S., Toksoy, S., 2013. Medicinal plants used in Dalaman (Muğla). *Turkey. Journal of Medicinal Plants Research*, 7(28): 2053-2066.
- Sargın, S. A., Akçicek, E., Selvi, S., 2013. An ethnobotanical study of medicinal plants used by the local people of Alaşehir (Manisa) in Turkey. *Journal of Ethnopharmacology*, 150(3): 860-874.
- Sargın, S. A., Selvi, S., López, V., 2015. Ethnomedicinal plants of Sarıgöl district (Manisa), Turkey. *Journal of Ethnopharmacology*, 171: 64-84.
- Sarı, A. O., Bilgin, O., Bilgiç, A., Nedret, Tort, N., Güvensen, A., Şenol, S. G., 2010. Ege ve Güney Marmara Bölgelerinde halk ilacı olarak kullanılan bitkiler. *Anadolu Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Dergisi*, 20(2): 1-21.
- Satıl, F., Akçicek, E., Selvi, S., 2008. Madra Dağı (Balıkesir/İzmir) ve çevresinde etnobotanik bir çalışma. *Research Journal of Biology Sciences*, 1(1): 31-36.
- Sayar, A., Güvensen, A., Özdemir, F., Öztürk, M., 1995. Muğla (Türkiye) ilindeki bazı türlerin etnobotanik özellikleri. *Ot Sistematik Botanik Dergisi*, 2(1): 151-160.
- Sevgi, E., Kızılarlan Hançer, Ç., Akkaya, M., Altundağ Çakır, E., 2018. Biga'da (Çanakkale) geleneksel kullanımı olan bitkilerin yöresel adları ve adlandırma yaklaşımları. *Avrasya Terim Dergisi*, 6(1): 35-47.
- Sevgi, E., Kızılarlan, Ç., 2013. Bir İsim Çok Bitki-Mayasıl Otu. *Avrasya Terim Dergisi*, 1(1): 17- 29.
- Sevgi, O., 2015. Yerli Ormancılık Terimleri Çalışması. *Avrasya Terim Dergisi*, 3(2): 34-57.
- Sevgi, O., Akkemik, Ü., 2014a. Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler) Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme. *Avrasya Terim Dergisi*, 2(1): 50-67.
- Sevgi, O., Akkemik, Ü., 2014b, Orhan Sevgi ve Ünal Akkemik'in "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme" Adlı Makaleye İlişkin Prof. Dr. Adil Güner'in Editöre Mektuba İlişkin Yazarların Yanıtı. *Avrasya Terim Dergisi*, 2(2): 6-10.
- Şahin, B., 2019. Kemalpaşa (İzmir) kırsalında etnobotanik. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, 123 sayfa, İzmir.
- Şahin, H., 2007. Câmî'ü'l-Fürs Örneğinde XVI. Yüzyıl Bitki İsimleri. *Turkish Studies*, 2(2): 570-602.
- Şahin, İ., 2015. *Adbilim (Çerçeve, Terim, Yöntem ve Sınıflandırmalarıyla)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şahin, İ., 2016. Filoloji ve botanik alanlarının kavşağında yerel fitonimler (bitkiadları) meselesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 56: 775-791.
- Şenkardeş, İ., Tuzlacı, E., 2016. Nevşehir'in güney ilçelerindeki bitkilerin yöresel adları. *Avrasya Terim Dergisi*, 4(1): 29-39.

- Şenol, S. G., Seçmen, Ö., Uğurlu, E., 2006. Some ethnobotanical uses in the rural areas of Ödemiş, Tire, Kiraz (İzmir–Turkey). In *Proceedings of the Fourth International Congress of Ethnobotany* (ICEB 2005), Ed., F. Ertuğ, 605-608.
- Tavas, S., 2019. Emet (Kütahya) yöresinde etnobotanik bir çalışma. Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, 51 sayfa, Isparta.
- The Catalogue of Life, 2020. <https://www.catalogueoflife.org> (Erişim Tarihi: 12 /04/ 2021).
- The Plantlist, 2021. <http://www.theplantlist.org> (Erişim Tarihi: 20 /02/ 2020).
- Tuzlacı, E., 2004a. Baba Dağı (Muğla) florası ve Fethiye yöresinde halkın yararlandığı bitkiler hakkında bir ön araştırma. KHC Başer ve N. Kırimer (Eds.), *14. Bitkisel İlaç Hammaddeleri /Toplantısı* (29–31 Mayıs, 2002, Eskişehir) Bildiri Kitabı, Eskişehir, 417-426.
- Tuzlacı, E., 2004b. Datça yarımadası (Muğla) florası ve bu yörede halkın yararlandığı bitkiler. KHC Başer ve N. Kırimer (Eds.), *14. Bitkisel İlaç Hammaddeleri Toplantısı* (29-31 Mayıs 2002, Eskişehir) Bildiri Kitabı, 394-417.
- Tuzlacı, E., Sadıkoğlu, E., 2007. Turkish folk medicinal plants, Part VI: Koçarlı (Aydın). *İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi*, 39: 25-37.
- Tuzlacı, E., 2011. *Türkiye Bitkileri Sözlüğü* (Genişletilmiş 2. Baskı). Alfa Yayınları, İstanbul.
- Ugulu, I., 2011. Traditional ethnobotanical knowledge about medicinal plants used for external therapies in Alasehir, Turkey. *International Journal of Medicinal and Aromatic Plants*, 1(2): 101-106.
- Ugulu, I., Baslar, S., Yorek, N., Dogan, Y., 2009. The investigation and quantitative ethnobotanical evaluation of medicinal plants used around Izmir province, Turkey. *Journal of Medicinal Plants Research*, 3(5): 345-367.
- Uğurlu, E., Seçmen, O., 2008. Medicinal plants popularly used in the villages of Yunt Mountain (Manisa-Turkey). *Fitoterapia*, 79(2): 126-131.
- Uysal, G., 2008. Köyceğiz (Muğla) ilçesinin etnobotaniği. Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, 224 sayfa, Muğla.
- Vural, G., 2008. Honaz Dağı ve çevresi'ndeki bazı doğal bitkilerin etnobotanik özellikleri. Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, 158 sayfa.
- Yener, Ş. D., 2022. *Juglans regia* L. bitkisinin Türkiye'deki yöresel isimleri üzerine bir araştırma. *Avrasya Terim Dergisi*, 10 (1): 7-19.
- Yıldırım, Ş., 2004. Etnobotanik ve Türk etnobotaniği. *Kebikeç (İnsan Bilimleri için Kaynak Araştırmaları Dergisi)*, 17: 175-193.
- Yılmaz, D., 2019. Datça yarımadası (Muğla)'nın etnobotanik özellikleri. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans tezi, 91 sayfa, Trabzon.